

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIWI
MINISTRILIGI**

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTRILIGI**

**ÁJINIYAZ ATÍNDAGÍ NÓKIS MÁMLEKETLIK PEDAGOGIKALÍQ
INSTITUTÍ**

“TASTIYIQLAYMAN”

Qıw isleri boyınsha prorektor

M. Ibragimov

2025-jil « 13 » 06

**QARAQALPAQ ÁDEBIYATÍN OQÍTÍW METODIKASÍ
PÁNI BOYINSHA
SILLABUS
Kúndizgi bólim ushın**

Bilim tarawı: 100000 – Gumanitar
Tálim tarawı: 110000 – Pedagogika
Tálim baǵdarı: 60111500 – Ana tili hám ádebiyatı
(Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı)

NÓKIS – 2025

Modul/Pán Sillabusı
Túrkiy tiller fakulteti
60111500 – Ana tili hám ádebiyatı
(Qaraqalpaq tili hám ádebiyatı) bakalavr tálım baǵdarı

Pán atı	Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası
Pán túri	Májbúriy
Pán kodı:	QTHÁdOM309
Jıl:	4
Semestr:	6
Tálım forması:	Kúndizgi
Shınıǵıwlar forması hám semestrge ajratılátúǵın saatlar:	150
Lekciya	30
Ámeliy shınıǵıwlar	
Laboratoriya shınıǵıwları	
Seminar	30
Óz betinshe tálım	90
Kredit muǵdarı:	5
Bahalaw forması:	Imtixan
Pán tili:	Qaraqalpaq

Pán máqseti (PM)

PM	«Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası» pániniń tiykarǵı maqseti studentlerdi qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwdıń tiykarǵı teoriyası, menen usılların, qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda qollanılátúǵın innovaciyalıq usıllar menen qurallandırw.
----	--

Pándi ózlestiriw boyınsha baslańǵısh bilimler

Pándi ózlestiriw ushm zárúr baslańǵısh bilimler	
1.	Ádebiyattanıw tiykarları
2.	Xalıq awızeki dóretiwshiligi
3.	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (Erte dáwir)
4.	Qaraqalpaq ádebiyatı tariyxı (XIX, XX ásirler)

Pánniń mazmunı	
Shınıǵıwlar forması: Lekciya (L)	
L1	«Ádebiyattı oqıtıw metodikası» pániniń maqseti, mazmunı hám wazıypaları
L2	Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası pániniń basqa pánler menen baylanısı
L3	Mekteplerde qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası tariyxı
L4	Qaraqalpaq ádebiyatı boyınsha baǵdarlamada berilgen materiallardı úyreniw tariyxı
L5	Oqıtıwdıń túrleri hám sabaq tipleri
L6	Awız eki hám sóz mádeniyatın ósiriwdiń jolları
L7	Kórkem shıǵarmanı oqıw hám tallaw – oqıwshınıń belsendi háreketleri
L8	Lirikalıq shıǵarmalardı orta hám joqarı klaslarda oqıtıw hám tallaw ¹
L9	Epikalıq shıǵarmalardı oqıtıw hám tallaw jolları ²
L10	Dramalıq shıǵarmalardı oqıtıw hám tallaw jolları ³
L11	Ádebiyat sabaǵında alıp barılatuǵın jazba jumıslar
L12	Oqıwshılarǵa qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw arqalı morallıq, milliy ideyalıq , milliy ideologiyalıq, estetikalıq, ádep-ikramlılıq tárbiya beriw
L13	Klasstan tısqarı jumıslardı alıp barıwdıń usılları (túrleri)
L14	Pedagogik texnologiyada sabaq ótiw
L15	Qaraqalpaq ádebiyatın úyreniwde bilim hám kónlikpelerdi jetistiriw máseleleri

Pánniń mazmunı	
Shınıǵıwlar forması: Ámeliy	
S1	Ádebiyattı oqıtıw metodikasınıń ózgeshelikleri
S2	Ádebiyat sabaǵınıń balalar tárbiyasındaǵı áhmiyeti
S3	Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw pániniń izertleniwi
S4	Metodika ilimindegi izlenisler. Ilimiy metodikalıq izertlewlerdiń áhmiyeti
S5	Ǵárezsizlik jıllarındaǵı oqıw baǵdarlamalarınıń ózgeshelikleri
S6	Oqıtıwdıń jańa texnologiyalarına tiykarlanǵan sabaq islenbeler
S7	Ilimpazlar tárepinen usınılǵan pedagogikalıq texnologiyalar hám metodlar
S8	Kórkem shıǵarmanı oqıtıwda jańa texnologiyalardı qollanıw
S9	Kórkem shıǵarmanıń janrlıq ózgesheliklerin oqıtıw usılları

¹Силлабус. https://ndpi.uz/wpcontent/uploads/2020/01/syllabus_%D2%9Baza%D2%9B_%D3%99debietin_o%D2%9Bytu_%D3%99distemesi_2024zh_.pdf

² Сонда.

³ Сонда.

S10	Lirikaliq shıǵarmalardı oqıtıw metodikası ⁴
S11	Epikalıq shıǵarmalardı oqıtıw metodikası ⁵
S12	Dramalıq shıǵarmalardı oqıtıw metodikası ⁶
S13	Oqıwshılardıń sóylew mádeniyatın rawajlandırıw jolları
S14	Qaraqalpaq ádebiyatı páninen klastan tıs jumıslardı shólkemlestiriwdiń jolları
S15	Qaraqalpaq ádebiyatı sabaǵında jańa innovaciyalardan paydalanıw

Ózbetinshe tálim

1	Seminar hám ámeliy shınıǵıwlarǵa tayarlıq kóriw	16
2	Máseleler (kazus)lar dúziw	16
3	Berilgen dáreklerdi awdarma islew	16
4	Belgilengen bir tema boyınsha esse jazıw	14
5	Ilimiy konferenciyaǵa esse tayarlaw	14
6	Berilgen tema boyınsha referat jumısın tayarlaw	14

Tiykargı ádebiyatlar

1. Ayjanova Z. Ádebiyat sabaqlarında ayırım prozalıq shıǵarmalardı úyreniw. Nókis. «Bilim», 1991.
2. Ayjanova Z. Ádebiyat sabaǵında İ.Yusupovtıń shıǵarmaların úyreniw. Nókis. «Bilim», 1993.
3. Azizxojaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. Toshkent. 2003.
4. G'ulomova N. Adabiyot darslarida ilgor pedagogik texnologiyalaridan foydalanish. Toshkent. «RTM», 2003.
5. Allaniyazova Sh., Turdıbaev Q., Yusupov Q. Pedagogikalıq praktika. Nókis. «Qaraqalpaqstan», 2011.

Qosımsha ádebiyatlar

1. Davletshin M.G. Zamonaviy maktab oqıtuvchisining psixologiyasi. Toshkent. «Ózbekiston», 1999.
2. Yusupov Q. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Nókis. 2019.
3. Силлабус. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Филология және әлем тілдері факультеті Қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасы. Қазақ әдебиетін оқыту әдістемесі. Мамандығы: Қазақ тілі мен әдебиеті-6B01701

⁴ Сонда.

⁵ Сонда.

⁶ Сонда.

4. Жумақаева Қазақ әдебиетін оқыту әдістемесі. Оқулық. «Қыздар университеті» баспасы Алматы, 2015. – 243 б.

Internet materialları

1. www.gov.uz. – Ózbekstan Respublikası húkimet portalı
2. www.lex.uz.- Ózbekstan Respublikası Nızam hújjetleri MM bazası
3. www.academy.uz.- (Ilimler akademiyası)
4. www.ziyonet.uz.
5. <https://qazaqadabiet.kz>
6. https://ndpi.uz/wp-content/uploads/2020/01/sillabus_%D2%9Baza%D2%9B_%D3%99debietin_o%D2%9Bytu_%D3%99distemesi_2024zh_.pdf

Talabalardıń pán boymsha ózlestiriw kórsetkishin qadaǵalawda tómenдеgi kriteriyalar usınıs etiledi:

Ballardıń bólistiriliwi			
Kúndelik qadaǵalaw	15 ball	15 ball	30 ball
Araqalıq qadaǵalaw	20 ball		20 ball
Juwmaqlawshı qadaǵalaw	50 ball		50 ball
Jámi	100 ball		100 ball

Talabalardıń ózlestiriwin bahalaw ólsehemleri:

«A+», «A», «B+» **baha:** talaba materialdı erkin túrde tez ózlestiredi, qátelerge jol qoymaydı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi.

«B», «C+», «C» **baha:** talaba materialdı jaqsı ózlestirgen, onı logikalıq jaqtan sáwlelendire aladı, shınıǵırlarda belsene qatnasadı, Sorawlarǵa tolıq hám anıq juwap beredi, biraq onsha áhmiyetli bolmaǵan qátelerge jol qoyadı.

«D+», «D» **baha:** tiykarǵı materiallardı biledi, biraq anıq sáwlelendiriwge qıynaladı, sorawlarǵa juwap beriwde anıqlıq hám tolıqlıq jetispeydi, materiallardı usınıwda ayırım qáteliklerge jol qoyadı, kommunikaciya processinde qıyınshılıq sezedi.

«D» (**ótpedi**) **baha:** materiallardı ózlestirmegen, sorawlarǵa juwap bere almaydı, shınıǵırlarǵa qatnaspaydı.

Bahalaw tártibi óz ishine qadaǵalaw túrin (aralıq, kúndelik hám juwmaqlawshı) qamtıp aladı. Talabanıń ózlestiriw dárejesi tómenдеgishe jol menen bahalanadı:

Dárejesi	Ballar (procent)	Reyting	
A+	95 – 100 ball	4.5	Ayrıqsha
A	90 – 94 ball	4.0	
B+	85 – 89 ball	3.5	Júdá jaqsı
B	80 – 84 ball	3.0	
C+	75 – 79 ball	2.5	Jaqsı
C	70 – 74 ball	2.0	
D+	65 – 69 ball	1.5	Shártli ótti
D	60 – 64 ball	1.0	
F	59 ball hám onnan tómen	0.0	Ótpedi

Pán oqıtıwshısı haqqında maǵlıwmat

Avtor:	Kazaxbaev Sarsenbay Seyilbekovich f.i.d. (DSc), docent Sarsenbayev Konisbay Jaksilik ulı f.i.f.d. (PhD)
E-mail:	q.sarsenbaev@mail.ru
Shólkem:	Ájiniyaz atındaǵı NMPI Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası
Pikir bildiriwshiler:	Yusupov Q. – Berdaq atındaǵı QMU Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrası professor, pedagogika ilimleriniń doktorı (DSc) Palımbetov K. – Filologiya ilimleriniń doktorı (DSc), professor Ózbekstan Respublikası İlimler akademiyası Qaraqalpaqstan bólimi Qaraqalpaq gumanitar ilimler ilim-izertlew institutu

Bul Sillabus institut Keńesiniń 2025-jıl 28.06 11 - sanlı májlisi protokoli menen tastıyıqlanǵan.

Bul Sillabus Qaraqalpaq ádebiyatı kafedrasınıń 2025-jıl 26.06 11 sanlı májlisi protokoli menen maqullanǵan.

Oqıw metodikalıq basqarma baslıǵı:

 A. Abdiev

Fakultet dekanı:

 B. Davletov

Kafedra baslıǵı:

 A. Seytbekov

Dúziwshiler:

 S. Kazaxbaev

 K. Sarsenbayev